

23339 - TEXTOS ITALIANS DELS SEGLES XIX I XX

- **ESTUDIS** : Teoria de la literatura i literatura comparada i Lletres
 - **CICLE** : Segon cicle
 - **SEMESTRE** : Primer semestre
 - **NOMBRE I TIPUS DE CRÈDITS** : 5 crèdits pràctics
 - **TIPUS D'U.V.** : Troncal
 - **HORARI** : Dilluns i dimecres: 13h.-14h.30.
 - **PROFESSOR** : Rossend ARQUÉS
-

OBJECTIUS

El curs es proposa d'oferir un itinerari a través dels textos i dels autors italians més representatius dels segles XIX i XX, amb una doble finalitat. En primer lloc, avaluar la contribució peculiar de la cultura italiana als grans moviments europeus, els quals van definir a cada país variants diverses, i a l'hora complementàries d'un mateix projecte intel·lectual. L'anàlisi dels textos més significatius ens permetrà reconstruir, en els seus trets fundamentals, un important vessant del mapa cultural europeu. El segon objectiu consisteix a aprofundir l'anàlisi dels components més pròpiament nacionals que els autors van heretar de la tradició literària del passat o de la reflexió sobre el present. Al llarg del segle XIX, per exemple, la literatura italiana es lliga fortament als fenòmens polítics i ideològics que van determinar la unitat nacional.

PROGRAMA

1. PROSA: NARRATIVA I TEATRE

1. La novel·la històrica a Itàlia: **Alessandro Manzoni**, *I promessi sposi*, Milano, Mursia, 1989.
2. La novel·la naturalisme: el "verismo" de **Giovanni Verga**, *I Malavoglia*, Milano, Oscar Mondadori, 1980
3. La novel·la antinaturalista a Itàlia: a) **Italo Svevo**, *La coscienza di Zeno*, Garzanti, Milano, 1990. b) **Luigi Pirandello**, *Il fu Mattia Pascal - Il berretto a sonagli*
4. La novel·la històrica en el s. XX: **Tomasi di Lampedusa**, *Il Gattopardo*
5. La narrativa escrita per dones: **Natalia Ginzburg**, **Chiara Romano**, **Elsa Morante**
6. **Dino Buzzati** e **Tommaso Landolfi**: il romanzo fantastico: *Racconto d'autunno; La due zitelle*
7. Una novel·la pel segle XXI: **Italo Calvino**, *Palomar, La città invisibili*
- 8.

2. POESIA

1. **Giacomo Leopardi**, *Canti, Operette morali*
2. Entre el segle XIX i el segle XX: - El "Decadentisme": **Giovanni Pascoli** i **Gabriele D'Annunzio**; - Els "Crepuscolari": **Guido Gozzano**.
3. El Futurisme i les avantguardes: - **Tommaso Marinetti**
- **Dino Campana**
4. **Umberto Saba** i **Giuseppe Ungaretti**
5. **Eugenio Montale**
6. L'"ermetismo" i altres: **Salvatore Quasimodo**, **Vittorio Sereni**, **Sandro Penna**

7. **Giorgio Caproni, Cesare Pavese**
 8. **Andrea Zanzotto, Leonardo Sinisgalli**

AVALUACIÓ

1. L'alumne es prepararà la part general referent a les èpoques tractades sobre un dels Manuals que s'indiquen a la Bibliografia. 2. Pel que fa a la història pot consultar a la *Storia degli Italiani* del Procacci, els capítols dedicats a l'època contemporània. 3. Caldrà que llegixi i analitzi els textos inclosos en el dossier del professor. 4. Es obligatòria, a més, la lectura íntegra de dues de les següents obres: *La locandiera* di C. Goldoni. *Le operette morali* di G. Leopardi. *Scelta antologica dei Canti* di G. Leopardi. *I malavoglia* di G. Verga. *Senilità* di I. Svevo. *La coscienza di Zeno* di I. Svevo. *Il fu Mattia Pascal* di L. Pirandello. *Poesia italiana contemporanea*, a cura di N. Comadira (Ed. 62). *Il Gattopardo* di G. Tomasi di Lampedusa. *Palomar* o *Le città invisibili* di I. Calvino.

L'avaluació preveu dues proves: a) la presentació d'un treball sobre algun dels temes del curs, la tria i l'estructura del qual es farà conjuntament amb el professor; b) un breu examen (fins i tot oral) sobre el programa general que l'alumne s'haurà preparat sobre el manual. El professor tindrà en compte, també, la participació activa de l'alumne a les lliçons a més de l'interès demostrat en la voluntat de conèixer tant els conceptes com els textos.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

- Comadira, N. (a cura de) (1985), *Poesia italiana*, Edicions 62-La Caixa, Barcelona.
- Leopardi, G. (1999), *Cantos* (trad. M. de la Nieves Muñiz), Cátedra, Madrid.
- Leopardi, G. (1992), *Zibaldone* (trad. e introducción de R. Argullol), Tusquets, Barcelona.
- Leopardi, G. (1996), *Obretes morals* (Trad. Rossend Arqués), Ed. Destino-UPF, Barcelona.
- Carner, J. (1991), *De leopardi* (a cura de R. Arqués), Venezia, 1991.
- Brioschi, F. (1980), *La poesia senza nome. Saggio su Leopardi*, Il Saggiatore, Milà.
- Galimberti, C. (1992), *Introduzione*, a Leopardi, *Poesie e prose*, a cura di M. Andrea Rigoni, Mondadori, Milà,
- Duran, M. (a cura di) (1961), *Antología de la poesía italiana*, México.
- Praz, M. (1966), *La carne, la morte e il diavolo nella letteratura romantica*, Sansoni, Florència.
- Salinari, C. (1960), *Miti e coscienza del Decadentismo italiano*, Feltrinelli, Milà.
- Binni, W. (1968), *La poetica del decadentismo*, Il Saggiatore, Milà.
- Tedesco, N. (1970), *La condizione crepuscolare*, Florència.
- De Maria, F. (1973), *Per conoscere Marinetti e il futurismo*, Oscar Mondadori, Milà.
- Contini, G., *Esercizi di Lettura*, Einaudi, Torí,
- Luperini, R. (1984), *Montale o l'identità negata*, Liguori, Nàpols.
- Saba, U. (1985), *Paraules i últimes coses* (trad. Miquel Desclot), Empúries, Barcelona.
- Garcés, T. (1981), *Cinc poetes italians. Saba, Cardarelli, Ungaretti, Montale, Quasimodo*, Empúries, Barcelona.
- Saba, U. (1987), *Ernesto* (trad. Rossend Arqués), La Magrana, Barcelona.
- Saba, U. (1991), *Mediterráneo* (trad. Esther Morillas), Pre-Textos, València.
- Ungaretti, G., *L'alegria* (trad. L. Calderer), Barcelona.
- Montale, E., (1987), *Les ocasions*, València, Consorci d'Editors Valencians.
- Montale, E. (1988), *Ossos de sípia*, València, Consorci d'Editors Valencians.
- Montale, E. (1983), *Huesos de sepia y otros poemas* (trad. Carlo Fabretti), Orbis.